

ОКРУЖНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД міста КИЄВА 01051, м. Київ, вул. Болбочана Петра 8, корпус 1

Р І Ш Е Н Н Я

І М Е Н Е М У К Р А Ї Н И

28 січня 2021 року

м. Київ

№ 640/28045/20

Окружний адміністративний суд міста Києва у складі головуючого судді Шулежка В.П., розглянувши за правилами спрощеного позовного провадження без повідомлення (виклику) сторін адміністративну справу за позовом товариства з обмеженою відповідальністю «АРІКС» до Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), за участю третіх осіб - товариства з обмеженою відповідальністю «Концепт Плаза», Міністерства культури та інформаційної політики України про визнання протиправними дій, визнання протиправним та скасування наказу,

В С Т А Н О В И В:

До Окружного адміністративного суду міста Києва звернулось товариство з обмеженою відповідальністю «АРІКС» (далі - позивач) до Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі - відповідач), за участю третіх осіб - Товариства з обмеженою відповідальністю «Концепт Плаза» (далі - третя особа 1), Міністерства культури та інформаційної політики України (далі - третя особа 2) у якому просить:

визнати протиправними дії Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) щодо занесення до Переліку об'єктів культурної спадщини м.Києва Будинку ОСОБА_3, розташованого за адресою: АДРЕСА_1;

визнати протиправним та скасувати наказ Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Про занесення об'єктів культурної спадщини до Переліку об'єктів культурної спадщини міста Києва» від 22.09.2020 №46 в частині пункту 2 Додатку до наказу Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 22.09.2020 №46 яким до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва занесено ІНФОРМАЦІЯ_1, розташований за адресою: АДРЕСА_1.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що Департаментом охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) протиправно занесено до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва ІНФОРМАЦІЯ_1, розташований за адресою: АДРЕСА_1, в порушення [Закону України «Про охорону культурної спадщини»](#), Порядку визначення категорії пам'яток, затвердженого [Постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 №452](#), Порядку обліку об'єктів культурної спадщини, затвердженого [Наказом Міністерства культури України від 11.03.2013 №158](#).

Ухвалою Окружного адміністративного суду міста Києва від 17.11.2020 відкрито провадження в адміністративній справі, вирішено розглядати справу за правилами спрощеного позовного

провадження без повідомлення (виклику) сторін. Вказаною ухвалою запропоновано відповідачу подати до суду відзив на позовну заяву, а третім особам - письмові пояснення щодо позову.

Департаментом охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) подано до суду відзив на позовну заяву у якому відповідач просить відмовити в задоволенні позовних вимог, обґрунтовуючи тим, що ним занесено до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва ІНФОРМАЦІЯ_1, розташований за адресою: АДРЕСА_1, у відповідності до вимог [Закону України «Про охорону культурної спадщини»](#), на підставі повного переліку документів передбачених Порядком обліку об'єктів культурної спадщини, затвердженим [Наказом Міністерства культури України від 27.06.2019 №501](#), зокрема, історичної довідки якою підтверджується цінність об'єкта.

Третьою особою - товариством з обмеженою відповідальністю «КОНЦЕПТ ПЛАЗА» надано письмові пояснення по суті спору у яких третя особа з позовом погоджується, просить його задовольнити, посилається на те, що відповідачем порушено [Закон України «Про охорону культурної спадщини»](#), Порядок визначення категорії пам'яток, затверджений [Постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 №452](#), Порядок обліку об'єктів культурної спадщини, затверджений [Наказом Міністерства культури України від 11.03.2013 №158](#), не враховані Методичні рекомендації, щодо визначення предмета охорони об'єктів історії, затверджені наказом Міністерства культури і туризму України № 956/0/16-09 від 02.11.2009, посилається на Експертні висновки Українського товариства охорони пам'яток історії та культури щодо історико-культурної цінності та щодо історико-архітектурної цінності щойно виявленого об'єкту культурної спадщини «ІНФОРМАЦІЯ_1», Звіт Товариства з обмеженою відповідальністю «Декарт Груп» про проведення візуального обстеження технічного стану несучих конструкцій будівлі за адресою: АДРЕСА_1.

Третьою особою - Міністерством культури та інформаційної політики України пояснень по суті спору не подано.

Розглянувши подані учасниками справи документи і матеріали, всебічно і повно з'ясувавши всі фактичні обставини, на яких ґрунтується позов, об'єктивно оцінивши докази, які мають юридичне значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, судом встановлено наступне.

Департаментом охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) видано Наказ №46 від 22.09.2020 «Про занесення об'єктів культурної спадщини до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва» яким відповідно до [статті 14 Закону України «Про охорону культурної спадщини»](#), Порядку обліку об'єктів культурної спадщини, затвердженого [наказом Міністерства культури України від 27 червня 2019 року № 501](#) (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 19 серпня 2019 року за № 941/33912), Положення про Департамент охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), затвердженого розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 29 травня 2020 року № 771 вирішено:

1. Занести до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва (далі - Перелік) об'єкти згідно з додатком.

2. Відділу обліку, інвентаризації та майнових питань управління обліку та збереження об'єктів культурної спадщини Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) здійснити наступні організаційно-правові заходи:

2.1. Забезпечити внесення змін відповідно до цього [наказу](#) до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва, який розміщено на веб-сайті Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

2.2. Завірену належним чином копію цього [наказу](#) направити Міністерству культури та інформаційної політики (МКІП) невідкладно, але не пізніше 10 днів з дня його прийняття.

2.3. Про набуття правового статусу щойно виявлених об'єктів культурної спадщини у десятиденний строк з дня прийняття цього [наказу](#) проінформувати власників цих об'єктів або уповноважений ними орган (особу) відповідне повідомлення рекомендованим листом з описом вкладення та повідомленням про вручення.

2.4. Повідомити власників або уповноважений ними орган (особу) про необхідність укладення охоронного договору на щойно виявлені об'єкти культурної спадщини у місячний строк з дня отримання повідомлення.

3. Установі «Київський науково-методичний центр по охороні, реставрації та використанню пам'яток історії, культури і заповідних територій» виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) забезпечити складання облікової документації на щойно виявлені об'єкти культурної спадщини, зазначені у додатку до цього [наказу](#), у строк, що не перевищує трьох років з дати занесення об'єктів культурної спадщини до Переліку.

4. Визначити, що оригінальний примірник облікової документації на об'єкти культурної спадщини зберігаються у Департаменті охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

За змістом пункту 2 Додатку до Наказу №46 від 22.09.2020 «Про занесення об'єктів культурної спадщини до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва» до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва внесено об'єкт з наступними характеристиками: найменування: ІНФОРМАЦІЯ_1; власник або уповноважений ним орган (у разі наявності): Товариство з обмеженою відповідальністю «АРИКС»; місцезнаходження: АДРЕСА_1; дата утворення: 1882 р., поч. XX ст.; вид: архітектура, історія; автентичність (збережено, збережено частково): збережено; цінність об'єкта з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду): Будинок зберіг свою автентичність (матеріально-технічну структуру) в загальному об'ємі та в архітектурному і декоративному оздобленні фасадів. Є витвором відомого архітектора В. Ніколаєва. Будівля є цінним та невід'ємним елементом забудови кварталу.

Незгода позивача з вказаним наказом в частині пункту 2 Додатку до наказу Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 22.09.2020 №46, яким до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва занесено ІНФОРМАЦІЯ_1, розташований за адресою: АДРЕСА_1 обумовила звернення до суду з даним позовом.

Надаючи правову оцінку спірним правовідносинам, що виникли між сторонами, суд виходить з наступного.

Правові, організаційні, соціальні та економічні відносини у сфері охорони культурної спадщини з метою її збереження, використання об'єктів культурної спадщини у суспільному житті, захисту традиційного характеру середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь врегульовано [Законом України «Про охорону культурної спадщини»](#).

За визначенням, наданим [ст.1 Закону України «Про охорону культурної спадщини»](#): культурна спадщина - сукупність успадкованих людством від попередніх поколінь об'єктів культурної спадщини; об'єкт культурної спадщини - визначне місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їхні частини, пов'язані з ними рухомі предмети, а також території чи водні об'єкти (об'єкти підводної культурної та археологічної спадщини), інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об'єкти незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність; пам'ятка культурної спадщини (далі - пам'ятка) - об'єкт

культурної спадщини, який занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, або об'єкт культурної спадщини, який взято на державний облік відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності цим Законом, до вирішення питання про включення (невключення) об'єкта культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України; предмет охорони об'єкта культурної спадщини - характерна властивість об'єкта культурної спадщини, що становить його історико-культурну цінність, на підставі якої цей об'єкт визнається пам'яткою; щойно виявлений об'єкт культурної спадщини - об'єкт культурної спадщини, який занесено до Переліку об'єктів культурної спадщини відповідно до цього [Закону](#).

Відповідно до [статті 6 Закону України «Про охорону культурної спадщини»](#), до повноважень органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органів охорони культурної спадщини обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій відповідно до їхньої компетенції належить в тому числі подання пропозицій центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини про занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та про внесення змін до нього.

[Стаття 14 Закону України «Про охорону культурної спадщини»](#) встановлює, що занесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру та внесення змін до нього (вилучення з Реєстру, зміна категорії пам'ятки) провадяться відповідно до категорії пам'ятки: а) пам'ятки національного значення - постановою Кабінету Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини, протягом одного року з дня одержання подання; б) пам'ятки місцевого значення - рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини, за поданням відповідних органів охорони культурної спадщини або за поданням Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, інших громадських організацій, до статутних завдань яких належать питання охорони культурної спадщини, протягом одного місяця з дня одержання подання (ч.1). Об'єкт культурної спадщини до вирішення питання про його реєстрацію як пам'ятки вноситься до Переліку об'єктів культурної спадщини і набуває правового статусу щойно виявленого об'єкта культурної спадщини, про що відповідний орган охорони культурної спадщини в письмовій формі повідомляє власника цього об'єкта або уповноважений ним орган (особу). Переліки об'єктів культурної спадщини затверджуються рішеннями відповідних органів охорони культурної спадщини. Порядок обліку об'єктів культурної спадщини визначає центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони культурної спадщини (ч.2).

Вказані у ч.2 [ст.14 Закону України «Про охорону культурної спадщини»](#) повноваження кореспондуються із повноваженнями, визначеними у Положенні про Департамент охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), яке затверджене Розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 29.05.2020 № 771 (далі- Положення).

Відповідно до пункту 5.6 зазначеного Положення, Департамент забезпечує подання у встановленому порядку до Міністерства культури та інформаційної політики України пропозицій щодо занесення об'єктів культурної спадщини міста Києва до Державного реєстру нерухомих пам'яток України та про внесення змін до нього.

Єдину систему обліку об'єктів культурної спадщини незалежно від їх видів та типів встановлює Порядок обліку об'єктів культурної спадщини. Зазначений Порядок затверджений [Наказом Міністерства культури України від 11.03.2013 №158](#). [Наказом Міністерства культури України від 27.06.2019 №501](#), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 19.08.2019 за № 941/33912 «Про внесення змін до Порядку обліку об'єктів культурної спадщини» вирішено внести зміни до Порядку обліку об'єктів культурної спадщини, затвердженого [наказом Міністерства культури України від 11.03.2013 №158](#), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.04.2013 за № 528/23060, виклавши його у новій редакції.

Зазначеним Порядком обліку об'єктів культурної спадщини, затвердженим [Наказом Міністерства культури України від 11.03.2013 №158](#) (далі- Порядок №158 (№501)) встановлено, що критерії - сукупність ознак об'єкта культурної спадщини, класифікації його за типами та видами, що визначені абзацами третім та четвертим статті [1](#) та статтею [2](#) [Закону України «Про охорону культурної спадщини»](#) (далі - Закон), яким він має відповідати для набуття правового статусу пам'ятки; уповноважений орган - орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласна, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації (п.2 розділу I Порядку №158 (№501)).

Система обліку об'єктів культурної спадщини включає комплекс заходів із взяття на облік об'єкта культурної спадщини, оформлення облікової документації, занесення чи незанесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру, ведення Реєстру, інвентаризації об'єктів культурної спадщини, включення до Реєстру об'єкта культурної спадщини, який взято на державний облік відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності [Законом](#), формування облікових справ та внесення змін до Реєстру (зміна категорії пам'ятки та вилучення пам'ятки з Реєстру) (п.3. розділу I Порядку №158 (№501)).

Ініціаторами розгляду питань занесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру, внесення змін до відомостей Реєстру, передбачених абзацами другим - п'ятим пункту 1 розділу V цього Порядку 158, та внесення змін до Реєстру (далі - Ініціатор) є: уповноважений орган - за категорією пам'ятки національного значення; уповноважений орган, Українське товариство охорони пам'яток історії та культури, інші громадські організації, до статутних завдань яких належать питання охорони культурної спадщини - за категорією пам'ятки місцевого значення (п.4 розділу I Порядку №158 (№501)).

Суб'єктами прийняття рішення про занесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру, внесення змін до відомостей Реєстру, передбачених абзацами другим-п'ятим пункту 1 розділу V цього Порядку, внесення змін до Реєстру відповідно до категорії пам'яток є: Кабінет Міністрів України - щодо пам'яток національного значення; Мінкультури - щодо пам'яток місцевого значення (п.5 розділу II Порядку №158 (№501)).

Розділом II Порядку №158 (№501) встановлено процедуру взяття на облік об'єкта культурної спадщини та зазначено, що взяття на облік об'єкта культурної спадщини забезпечують уповноважені органи, повноваження яких поширюється на територію розміщення такого об'єкта, шляхом занесення його до Переліку об'єктів культурної спадщини (далі - Перелік) (п.1 розділу II Порядку №158 (№501)).

Уповноважений орган розглядає питання про занесення об'єкта культурної спадщини до Переліку за власною ініціативою або за зверненням фізичних, юридичних осіб або інших громадських формувань (п.2 розділу II Порядку №158 (№501)).

Питання про занесення об'єкта культурної спадщини до Переліку розглядається на підставі: фотофіксації об'єкта: фото загального вигляду, фото об'єкта в контексті (навколишньому середовищі), фото найбільш цінних (характерних) елементів об'єкта, фото рухомих об'єктів (деталей), фото загроз (дії негативних чинників); історичної довідки, яка містить інформацію про автентичність об'єкта, його цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду, дані історико-архівних досліджень, архітектурних, мистецтвознавчих, бібліографічних та містобудівних вишукувань, складеної у відповідності до вимог пункту 5 розділу III цього Порядку або витяг із наукового звіту дослідника археологічної спадщини (п.3 розділу II Порядку №158 (№501)).

Пунктом 4 розділу III Порядку №158 (№501) передбачено, що Рішення про занесення об'єкта культурної спадщини до Переліку приймається у формі розпорядження голови місцевої державної адміністрації або акту Ради міністрів Автономної Республіки Крим, яке в день прийняття оприлюднюється на веб-сайті уповноваженого органу та має містити таку інформацію про об'єкт: найменування; власник або уповноважений ним орган (у разі наявності); місцезнаходження; дата утворення; вид; автентичність (збережено, збережено частково); цінність об'єкта з археологічного,

естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду (п. 4 розділу III Порядку №158 (№501)).

Завірена належним чином копія рішення про занесення об'єкта культурної спадщини до Переліку направляється Мінкультури невідкладно, але не пізніше 10 днів з дня його прийняття (п.5 розділу III Порядку №158 (№501)).

В занесенні об'єкта культурної спадщини до Переліку за зверненням фізичних, юридичних осіб або інших громадських формувань може бути відмовлено у разі неподання документів, передбачених пунктом 3 цього розділу, або відсутності в історичній довідці обґрунтувань автентичності об'єкта, його цінності з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду.

Відмова уповноваженого органу не перешкоджає повторному поданню документів з врахуванням зауважень уповноваженого органу(п. 6 розділу III Порядку №158 (№501)).

Об'єкт набуває статусу щойно виявленого об'єкта культурної спадщини з дня його внесення до Переліку (п.7 розділу III Порядку №158 (№501)).

Судом встановлено, що до відповідача надійшло звернення Громадської організації «Мапа Реновації» щодо занесення будинку на АДРЕСА_1 до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва.

Разом із зверненням, Громадською організацією «Мапа Реновації» надано Історичну довідку (далі - Історична довідка), підписану кандидатом історичних наук ОСОБА_1 та кандидатом архітектури ОСОБА_2 , а також фотофіксацію об'єкта.

Власником об'єкту нерухомого майна нежитлової будівлі за адресою: АДРЕСА_1 є Товариство з обмеженою відповідальністю «АРІКС».

Так, відповідно до Договору №79/13 купівлі-продажу нежитлових приміщень від 30.12.2013, укладеному між Департаментом комунальної власності м.Києва виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) та Товариством з обмеженою відповідальністю «АРІКС», посвідченому приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Щербинською О.М., зареєстрованому в реєстрі на №857 купівлі-продажу нежитлових приміщень ТОВ «АРІКС» придбало нежитлові приміщення гр. приміщень №4, №5 (в літ. «А») за адресою: АДРЕСА_1.

Згідно Договору купівлі-продажу від 04.03.2015, укладеному між Товариством з обмеженою відповідальністю «СВН МЕНЕДЖМЕНТ» та Товариством з обмеженою відповідальністю «АРІКС», посвідченому Приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Жердевою Н.О., зареєстрованому в реєстрі за №378 зареєстровано в реєстрі за №378, ТОВ «АРІКС» придбало 28/100 частки нежитлових приміщень групи нежитлових приміщень №1, №2, №3, №6 (в літ «А») за адресою: АДРЕСА_1.

Згідно Договору купівлі-продажу від 04.03.2015, укладеному між Товариством з обмеженою відповідальністю «СВН МЕНЕДЖМЕНТ» та Товариством з обмеженою відповідальністю «АРІКС», посвідченому Приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Жердевою Н.О., зареєстрованому в реєстрі за №373, зареєстровано в реєстрі за №373, ТОВ «АРІКС» придбало 72/100 частки нежитлових приміщень групи нежитлових приміщень №1, №2, №3, №6 (в літ «А») за адресою: АДРЕСА_1.

У подальшому, зазначені об'єкти було об'єднано у один об'єкт нерухомого майна нежитлову будівлю (багатофункціональний комплекс), літ. «А» загальною площею 494,1 кв.м за адресою: АДРЕСА_1, площа земельної ділянки під забудовою 511 кв.м, що підтверджується висновком ТОВ «Бюро технічної інвентаризації оформлення землі та нерухомості» від 24.04.2019 №240419, Технічним

паспортом від 24.04.2019, Довідкою ТОВ «Всеукраїнське бюро технічної інвентаризації, реєстрації та оцінки нерухомого майна» від 29.07.2019р., Витягом з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про реєстрацію права власності №176435262 від 06.08.2019.

Зазначені обставини встановлені Окружним адміністративним судом м.Києва у рішенні від 28.01.2020 у справі №640/21611/19, залишеним без змін постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 30.03.2020 за позовом Громадської організації «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЗАКОН І ПОРЯДОК» до Державної архітектурно-будівельної інспекції України, треті особа без самостійних вимог на предмет спору на стороні відповідача Товариство з обмеженою відповідальністю «КОНЦЕПТ ПЛАЗА», Товариство з обмеженою відповідальністю «АРИКС».

Згідно ч.4 [ст. 78 Кодексу адміністративного судочинства України](#) обставини, встановлені рішенням суду у господарській, цивільній або адміністративній справі, що набрало законної сили, не доказуються при розгляді іншої справи, у якій беруть участь ті самі особи або особа, стосовно якої встановлено ці обставини, якщо інше не встановлено законом.

Суд зазначає, що [ст.2 Закону України «Про охорону культурної спадщини»](#) встановлено класифікацію об'єктів культурної спадщини та зазначено, що за видами об'єкти культурної спадщини поділяються, зокрема, на: історичні - будинки, споруди, їх комплекси (ансамблі), окремі поховання та некрополі, місця масових поховань померлих та померлих (загиблих) військовослужбовців (у тому числі іноземців), які загинули у війнах, внаслідок депортації та політичних репресій на території України, місця бойових дій, місця загибелі бойових кораблів, морських та річкових суден, у тому числі із залишками бойової техніки, озброєння, амуніції тощо, визначні місця, пов'язані з важливими історичними подіями, з життям та діяльністю відомих осіб, культурою та побутом народів; об'єкти архітектури - окремі будівлі, архітектурні споруди, що повністю або частково збереглися в автентичному стані і характеризуються відзнаками певної культури, епохи, певних стилів, традицій, будівельних технологій або є творами відомих авторів.

Частиною 1 [ст.13 Закону України «Про охорону культурної спадщини»](#) встановлено, що об'єкти культурної спадщини незалежно від форм власності відповідно до їхньої археологічної, естетичної, етнологічної, історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності підлягають реєстрації шляхом занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України (далі - Реєстр) за категоріями національного та місцевого значення пам'ятки. Порядок визначення категорій пам'яток встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Порядком визначення категорії пам'яток, затвердженим [Постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 №452](#) (далі- Порядок №452) встановлено, що об'єкти культурної спадщини, які пропонуються для внесення до Реєстру за категорією місцевого значення, повинні зберегти свою автентичність (пам'ятка повинна значною мірою зберегти свою форму та матеріально-технічну структуру, історичні культурні нашарування) та мати одну або більше з таких ознак: мали вплив на розвиток культури певного населеного пункту чи регіону; пов'язані з історичними подіями, віруваннями, життям і діяльністю людей, які зробили значний внесок у розвиток культури певного населеного пункту чи регіону; є культурною спадщиною національної меншини чи регіональної етнічної групи (п.4 Порядку №452).

Попередню оцінку відповідності об'єкта культурної спадщини ознакам, визначеним у пунктах 3 і 4 цього Порядку, проводить розробник облікової документації, що складається відповідно до Порядку обліку об'єктів культурної спадщини, який затверджується Мінкультури (п.5 Порядку №452).

За змістом Історичної довідки, що міститься в матеріалах справи, садиба АДРЕСА_1 первісно мала АДРЕСА_2 , а сусідня під сучасним АДРЕСА_3 . До кінця ХІХ століття садиба АДРЕСА_6 здобула АДРЕСА_2, а садиба АДРЕСА_2 - АДРЕСА_5 . З 1899 року і донині садиба АДРЕСА_5 має АДРЕСА_1 .

До 1882 року на території нинішньої будівлі існувала садиба, що складалась з одноповерхового дерев'яного будинку з двором, садом та господарськими побудовами. У 1882 році власником садиби був селянин ОСОБА_3, який придбав її за купчою 3 квітня 1881 року.

27 квітня 1881 року міський землемір ОСОБА_5 склав на прохання власника план садиби. За планом ОСОБА_5, на території садиби знаходяться: новий будинок по лінії забудови вулиці на всю ширину ділянки, кам'яний з брандмауером сарай, що межує з територією сусідньої садиби, тимчасовий сарай, двір та сад.

01 квітня 1882 року ОСОБА_3 подав у міську управу прохання дозволити будівництво на території своєї садиби двоповерхового кам'яного будинку, в межах, згідно генплану землеміра ОСОБА_5. 5 квітня 1882 року міська управа видала дозвіл на здійснення будівництва.

Було зведено кам'яний двоповерховий будинок (з часом його набудовано третім поверхом), а також тимчасовий сарай вздовж північно-східної межі ділянки.

Наприкінці XIX століття, після смерті ОСОБА_3, будівлею володіли його спадкоємці. 1901 року власницею садиби, до складу якої входив будинок, значиться донька померлого власника, ОСОБА_7, а з 1903 року - його дві доньки, згадувана ОСОБА_7 та ОСОБА_8, обидві міщанки.

З 1910 року власником будинку став дворянин ОСОБА_9 (1860-1914), який мешкав з 1870 року у Козятині разом із батьками. Після закінчення школи працював машиністом на залізниці. 1893 року одружився. З 1905 року мешкав у Києві, працював в управлінні Південно-Західної залізниці. Історична довідка зазначає, що важливою сторінкою історії садиби є володіння садиби представником шляхетського роду ОСОБА_13.

Водночас, суд зазначає, що згідно зі [ст.1 Закону України «Про охорону культурної спадщини»](#) предметом охорони об'єкта культурної спадщини є характерна властивість об'єкта культурної спадщини, що складає його історико-культурну цінність, на підставі якої цей об'єкт визнається пам'яткою.

Методичні рекомендації, щодо визначення предмета охорони об'єктів історії, затверджені наказом Міністерства культури і туризму України № 956/0/16-09 від 02.11.2009 встановлюють основні принципи, на підставі яких визначається предмет охорони об'єктів історії для здійснення заходів щодо їх державного обліку, охорони, використання та реставрації.

Методичні рекомендації розроблені відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини, Порядку визначення категорій пам'яток для занесення об'єктів культурної спадщини до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1760, та узгоджені з Методичними рекомендаціями по підготовці матеріалів Зводу пам'яток історії та культури України, розробленими Інститутом історії України НАН України в 1993 р.

За змістом зазначених рекомендацій, пам'ятки історії не мають специфічних, властивих тільки їм форм матеріального існування. До пам'яток історії належать споруди (витвори), комплекси (ансамблі) та визначні місця, які можуть мати формальні ознаки інших видів пам'яток.

Предметом охорони об'єкта культурної спадщини як пам'ятки історії є матеріальне втілення історичної пам'яті про важливі історичні події або процеси, етапи розвитку історії та культури нації, суспільні явища, життя та діяльність відомих осіб.

Історична пам'ять - сукупність знань та уявлень, що є невід'ємною частиною культури, які через традиції, усні, писемні джерела та матеріальні об'єкти фіксуються в суспільній свідомості та дозволяють зберігати, відтворювати, інтерпретувати інформацію про минулі історичні події, життя та діяльність відомих осіб.

Історична пам'ять знаходить своє матеріальне втілення в місці розташування, об'ємно-просторовій та матеріально-технічній структурі пам'ятки чи окремих її частин. Залежно від формально-типологічних ознак об'єкта культурної спадщини історична пам'ять матеріалізується зокрема у будинках адміністративного, громадсько-політичного, військового, наукового, культурно-освітнього, релігійного, житлового й інших призначень - у місці розташування, матеріально-технічній структурі об'єкта (матеріали і конструкції), розпланувально-просторовій композиції, інтер'єрі, рухомих предметах, обладнанні та устаткуванні, пов'язаних з нерухомими об'єктами культурної спадщини (особисті речі, що належали відомим особам, тощо).

Для визначення предмета охорони об'єкта культурної спадщини як пам'ятки історії враховуються такі чинники як історична, культурна, наукова, інша цінність об'єкта, важливість історичної події або особистості, її роль та значення (як позитивне, так і негативне) в історичному процесі, а також безпосередній взаємозв'язок історичної події або особистості з конкретним об'єктом.

Відповідно до [ст.14 Закону України «Про охорону культурної спадщини»](#) та Порядку обліку об'єктів культурної спадщини, затвердженого [Наказом Міністерства культури України від 11.03.2013р. №158](#) Українське товариство охорони пам'яток історії та культури наряду з уповноваженими органами віднесено до переліку осіб, що можуть виступати ініціаторами розгляду питань занесення об'єкта культурної спадщини до Реєстру.

Суд бере до уваги зміст експертного висновку Українського товариства охорони пам'яток історії та культури щодо історико-культурної цінності щойно виявленого об'єкту культурної спадщини «ІНФОРМАЦІЯ_1» за адресою: АДРЕСА_1 та відзначає, що будівля по АДРЕСА_1, як об'єкт культурної спадщини за видом історія, повинна давати уявлення про характер історичних подій, що відбувалися в м. Києві у другій половині XIX поч. XX ст., а також відображати державний, соціально-політичний, економічний, науковий та культурний розвиток Києва в зазначений період. Втім, як об'єкт рядової історичної забудови, будівля не відображає вищезазначеної інформації.

Роль історичної особистості, яка проживала в будівлі, по АДРЕСА_1 зокрема ОСОБА_9 визначається лише відповідно до його особистого внеску у соціальний, економічний, науковий чи культурний розвиток м. Києва кін. XIX поч. XX ст. Втім, життя та діяльність ОСОБА_9, як працівника Управління південно-західної залізниці, жодним чином не мала впливу на соціальний, економічний, науковий та культурний розвиток м. Києва, про що свідчать літературні та архівні джерела.

Під час визначення історичної цінності об'єкта по АДРЕСА_1 як щойно виявленого об'єкта культурної спадщини має застосовуватися підхід, який враховує специфічні особливості цього різновиду пам'яток історії, зокрема історичні в контексті значення події та роль відомої особи в історії м. Києва.

Предмет охорони об'єкту історії не визначається лише за наявністю вікової (хронологічної) ознаки без урахування його значення в контексті пов'язаних з ним подій чи діяльності відомих осіб.

Таким чином, предмет охорони щойно виявленого об'єкта культурної спадщини за видом історії визначається на підставі наступних наявних ознак:

документальні свідчення (історичні джерела, літературні твори видатних авторів, іконографічні матеріали) про вагомі історичні події в м. Києві або життя та діяльність відомих осіб, що є носіями важливої історичної інформації і знайшли своє матеріальне втілення в об'єкті культурної спадщини, його окремих частинах, елементах оздоблення або декору, архітектурних елементах, або в рухомих предметах, безпосередньо пов'язаних з історичним об'єктом. Житловий будинок по АДРЕСА_1 не має документальних свідчень, зокрема історичних та літературних джерел, літературних творів видатних авторів, про вагомі історичні події в м. Києві або життя та діяльність відомих осіб, що є носіями важливої історичної інформації;

важлива історична інформація про події, етапи розвитку м. Києва, життя та діяльність відомих осіб, яка відбита або зафіксована (написи, зображення тощо) у об'єктах культурної спадщини (пам'ятники, пам'ятні знаки, надгробки тощо).

Одночасно слід зазначити, що при визначенні предмета охорони об'єкта культурної спадщини слід керуватися критеріями, викладеними у Порядку визначення категорій пам'яток, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р. № 452](#).

Відповідно до Порядку визначення категорій пам'яток, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р. № 452](#) Об'єкти культурної спадщини, які пропонуються для внесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення, повинні зберегти свою автентичність (пам'ятка повинна значною мірою зберегти свою форму та матеріально-технічну структуру, історичні культурні нашарування) та мати ознаки, серед яких зокрема: «Пов'язані з історичними подіями, віруваннями, життям і діяльністю людей, які зробили значний внесок у розвиток культури певного населеного пункту чи регіону».

З огляду на наведене, Експертним висновком Українського товариства охорони пам'яток історії та культури щодо історико-культурної цінності щойно виявленого об'єкта культурної спадщини «ІНФОРМАЦІЯ_1» за адресою: АДРЕСА_1 зазначено, що характерною особливістю АДРЕСА_1, є те, що на ній проживали та працювали видатні кияни, які зробили особистий внесок у соціальний, економічний, науковий та культурний розвиток м. Києва.

Проте, житловий будинок по АДРЕСА_1 немає документальних свідчень, зокрема історичних та літературних джерел, літературних творів видатних авторів про вагомі історичні події в м. Києві, його етапи розвитку або життя та діяльність відомих осіб, що є носіями важливої історичної інформації.

Так, зокрема, життя та діяльність ОСОБА_9, як працівника Управління південно-західної залізниці, жодним чином не мала впливу на соціальний, економічний, науковий та культурний розвиток м. Києва, про що свідчать літературні та архівні джерела. ОСОБА_9 не брав участі у значних історичних подіях в м. Києві та не був відомою історичною особою.

З викладеного вище, можна зробити висновок, що володіння садибою по АДРЕСА_1 родиною ОСОБА_13 не є підставою для визначення будівлі як щойно виявленого об'єкта культурної спадщини. Будинок немає наявних ознак для визначення його щойновиявленим об'єктом культурної спадщини за видом історії. Об'єкт немає історико-меморіальної цінності, втілений в його матеріально-технічній структурі.

Наявність вікової (хронологічної) ознаки не дає підстави визначати його як об'єкт культурної спадщини за видом історії.

Відповідних ознак як для об'єкта історії, а саме зв'язку об'єкта з історичними подіями, віруваннями, життям і діяльністю людей, які зробили значний внесок у розвиток культури м. Києва - житловий будинок по АДРЕСА_1 немає.

Експертним висновком Українського товариства охорони пам'яток історії та культури щодо історико-культурної цінності щойно виявленого об'єкта культурної спадщини «ІНФОРМАЦІЯ_1» за адресою: АДРЕСА_1 рекомендовано враховуючи вищезазначене, а щойно виявлений об'єкт культурної спадщини «ІНФОРМАЦІЯ_1» за адресою: АДРЕСА_1 доцільно вилучити з Переліку щойно виявлених об'єктів культурної спадщини, оскільки предмет охорони як для об'єкта культурної спадщини за видом історія - відсутній.

Крім того, у Історичній довідці зазначено, що згідно топографічного плану міста 1925 року, садиба АДРЕСА_1 була клиноподібною у плані, з північного сходу прилягала до садиби АДРЕСА_8, з південного заходу до садиби АДРЕСА_7, зі сходу межувала з територією колишнього парку «Аркадія», знищеного під час подій революції 1917-1920 років. Згідно плану 1925 року до складу

садиби АДРЕСА_1 окрім житлового будинку АДРЕСА_1, позначено три нежитлової споруди (сарай), що стояли вздовж південно-західної, східної та північно-східної меж садиби. Нежитлові споруди не збереглися.

Третій поверх надбудовано на початку ХХ століття. Фасад третього поверху має характерні деталі модерну. Бічні сторони фасаду також, як і перший та другий поверхи оформлені лопатками. У верхній частині лопаток розміщені накладки, продовження яких розміщено на аттику. Форма аттиків створена у стилі модернізованого класицизму, у прямокутну форму аттика вписана у сегментовидний проріз. Будівля стоїть вздовж червоної лінії забудови АДРЕСА_1. Невідомо, коли саме будівлю надбудували третім поверхом, стилістика фасаду ідентична з нижніми двома. Є одним з двох збережених АДРЕСА_9 (інший - будівля АДРЕСА_9) зразків забудови кінця ХІХ століть у цьому кварталі АДРЕСА_1, цінним зразком забудови періоду капіталізму межі ХІХ-ХХ століть.

Будинок зберіг автентичність, значною мірою зберіг свою форму та матеріально-технічну структуру та має одну з відповідних ознак; є витвором відомого архітектора ОСОБА_12, який мав вплив на розвиток культури населеного пункту, міста Києва, як відомий академік архітектури. Був київським міським (1873-1887) та єпархіальним (1875-1898) архітектором, архітектором Києво-Печерської лаври (1893-1899).

Предметом охорони враховуючи його автентичні характеристики виступає: композиційна роль будинку в історико-архітектурному середовищі вулиці, об'ємно просторова композиція в історичних параметрах та габаритах, композиційне, архітектурно пластичне, стилістичне та декоративне вирішення фасадів, історико меморіальна цінність будинку втілена в його матеріально технічній структурі.

Водночас, за змістом експертного висновку Українського товариства охорони пам'яток історії та культури щодо історико-архітектурної цінності шойно виявленого об'єкту культурної спадщини «ІНФОРМАЦІЯ_1» за підписом професора, доктора архітектури ОСОБА_10 зазначено, що після чисельних перебудов, будівля докорінним чином змінила своє об'ємно-просторове архітектурно-стилістичне вирішення. Первісне архітектурне, стилістично-мистецьке та планувальне вирішення будинку ОСОБА_3 не збереглося.

Раціоналістична основа проектної діяльності архітектора В.Ніколаєва знайшла відображення у виборі стилістики, чіткому поділі на масове і унікальне, в комерціалізації архітектурного проектування, яке було поставлено «на потік» в умовах швидкої урбанізації. Будівля за адресою АДРЕСА_1 відноситься саме до таких масових проектів архітектора, за поверховістю об'єкт - малоповерховий (1-3 поверхи), за методом проектування - типовий (повторно-застосований проект).

Відповідно до Методики грошової оцінки пам'яток, затвердженою [Постановою Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2002 року № 1447](#), визначається коефіцієнт, що враховує цінність пам'ятки.

Визначення історичної, архітектурної, художньої, іншої культурної цінності пам'ятки здійснюється шляхом аналізу зазначених характеристик пам'ятки. Слід зазначити, що досліджуваний об'єкт має низькі характеристики, а в деяких випадках не відповідає більшості коефіцієнтам, що враховують цінність пам'ятки зазначеним в додатку 6 Методики.

Відповідно до Порядку визначення категорій пам'яток, затвердженого [Постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 № 452](#) об'єкти культурної спадщини, які пропонуються для внесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення, повинні зберегти свою автентичність (пам'ятка повинна значною мірою зберегти свою форму та матеріально-технічну структуру, історичні культурні нашарування) та мати одну або більше з таких ознак: мали вплив на розвиток культури певного населеного пункту чи регіону.

Втім, об'єкт є типовим приватним малоповерховим будинком кінця XIX початку XX ст. Загальне композиційне рішення не є унікальним, наявна значна кількість подібних об'єктів. Об'єкт не впливав на розвиток архітектури, містобудування та мистецтва кінця XIX початку XX ст.

Суд враховує зміст Звіту по результатах візуального обстеження технічного стану несучих конструкцій будівлі за адресою: АДРЕСА_1, виконаного товариством з обмеженою відповідальністю «ДЕКАРТ ГРУП» (ДП №03-11-2020), (Експерт з технічного обстеження будинків та споруд. ОСОБА_11 Сертифікат Серія АЕ № 000970), у якому зазначено, що спочатку будинок був побудований 2-о поверховим, але пізніше було надбудовано 3-й поверх. Через проведену реконструкцію значною мірою будівля змінила свою форму.

Під час проведення численних перебудов та ремонтів, житлова будівля в значній мірі змінила свої первісні архітектурні форми та габарити. Надбудовано третій поверх з балконами та арочними вікнами. Присутня значна втрата первісного декоративного оздоблення фасаду.

Чоловий фасад будівлі вкритий тріщинами, що локалізуються по віконних отворах та піднімаються на всю висоту об'єкту.

За період експлуатації багаторазово змінювалось внутрішнє планування житлового будинку. На сьогодні воно значно відрізняється від первинного. Відсутня одна зі сходових клітин. Друга сходовая клітина повністю видозмінена. Змінено первісну систему опалення та водопостачання, також було ліквідовано печі і каміни. У внутрішніх стінах влаштовано додаткові проходи. Найбільше постраждали внутрішні несучі стіни в яких влаштовано додаткові дверні отвори, а старі дверні отвори закладені цеглою низької міцності з включеннями будівельного сміття. Внаслідок чого порушилась просторова жорсткість будинку.

Технічний стан несучих стін будинку відноситься до аварійного (стан IV). Виявлено значну кількість тріщин, місцями ширина розкриття доходить до 1,5 см.

Технічний стан перекриття над першим поверхом можна віднести до непридатного до нормальної експлуатації (стан III), перекриття другого та третього поверху характеризується як аварійне (стан IV).

Будинок значною мірою відрізняється від первинного проекту в процесі експлуатації змінилася його форма, планування та матеріально-технічна структура. Також будівля має великий фізичний знос біля 70% та значні пошкодження аварійного характеру через що була відселена.

Експертним висновком Українського товариства охорони пам'яток історії та культури щодо історико-архітектурної цінності щойно виявленого об'єкту культурної спадщини « ІНФОРМАЦІЯ_1 » за адресою: АДРЕСА_1 визначено:

1.Щойно виявлений об'єкт культурної спадщини « ІНФОРМАЦІЯ_1 » за адресою: АДРЕСА_1 , відноситься до масового бюджетного приватного малоповерхового житла.

2.Будівля по АДРЕСА_1 немає ознак необхідних для внесення її до Державного реєстру нерухомих пам'яток України за категорією місцевого значення та видом архітектура відповідно до Порядку визначення категорій пам'яток, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р.

3.Досліджуваний об'єкт не відповідає коефіцієнтам, що визначають його цінність як пам'ятки відповідно до додатку 6 Методики грошової оцінки пам'яток, затвердженою [постановою Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2002 р. № 1447](#).

4.Будинок значною мірою відрізняється від первісного проекту, в процесі експлуатації змінилася його архітектурна форма, планування та матеріально-технічна структура. Також будівля має великий фізичний знос біля 70% та значні пошкодження аварійного характеру.

Експертним висновком Українського товариства охорони пам'яток історії та культури щодо історико-архітектурної цінності щойно виявленого об'єкту культурної спадщини надано наступні рекомендації: 1. Враховуючи вищезазначене, щойно виявлений об'єкт культурної спадщини «ІНФОРМАЦІЯ_1» за адресою: АДРЕСА_1 необхідно вилучити з Переліку щойно виявлених об'єктів культурної спадщини, оскільки предмет охорони об'єкту відсутній.

2. Будівля за адресою: АДРЕСА_1 є зразком масової житлової забудови АДРЕСА_1 кін. XIX поч. XX ст. Відповідно до ДБН Б.2.2-3:2012 «Склад та зміст історико-архітектурного опорного плану населеного пункту» об'єкт можна віднести до рядової історичної будівлі.

Отже, суд приходять до висновку, що об'єкт «ІНФОРМАЦІЯ_1» оскаржуваним наказом від 22.09.2020 №46 Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) включено до Переліку об'єктів культурної спадщини м.Києва за відсутності вищезазначених ознак притаманних об'єкту культурної спадщини.

Зазначений об'єкт немає ознак притаманних історичним об'єктам культурної спадщини та об'єктам архітектури у розумінні [ст.2 Закону України «Про охорону культурної спадщини»](#).

Крім того, в рамках вищезазначеної судової справи №640/21611/19 судами встановлено законність внесення Державною архітектурно-будівельною інспекцією України змін даних №IV123191620581 у Дозвіл на виконання будівельних робіт №2147-Шв/С від 20.08.2010 із будівництва адміністративно-готельного комплексу на вул.Гончара, 69 у Шевченківському районі м.Києва.

Судами встановлено, що Інспекцією державного архітектурно-будівельного контролю у місті Києві 20.08.2010 р. видано Дозвіл на виконання будівельних робіт №2147-Шв/С від 20.08.2010 (перереєстровано Дозвіл №0528-Шв/С від 04.07.2008) замовнику - Товариству з обмеженою відповідальністю «АРІКС» на виконання будівельних робіт із будівництва адміністративно-готельного комплексу на вул. Гончара, 69 у Шевченківському районі м. Києва».

В подальшому, Департаментом Містобудування на архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) видано замовнику - Товариству з обмеженою відповідальністю «АРІКС» Містобудівні умови та обмеження забудови земельної ділянки за адресою: вул. Олесь Гончара, 69 у Шевченківському районі м. Києва, об'єкт будівництва - Коригування проекту реконструкції незавершеного будівництва адміністративно-готельного та будівництво багатофункціонального комплексу з вбудованим паркінгом №46/14/12-3/009-14 від 13.06.2014.

Між Товариством з обмеженою відповідальністю «АРІКС» (Сторона 1) та Товариством з обмеженою відповідальністю «КОНЦЕПТ-ПЛАЗА» (Сторона 2) 01.04.2019 укладено Договір №02 про реалізацію проекту «Коригування проекту реконструкції незавершеного будівництва адміністративно - готельного та будівництва багатофункціонального комплексу з вбудованим паркінгом» по вул.Гончара, 69 у Шевченківському районі м.Києва за змістом якого Сторона 1 делегує Стороні 2 частину функцій замовника.

Державною архітектурно-будівельною інспекцією України внесено зміну даних № IV123191620581 від 11.06.2019 у Дозвіл на виконання будівельних робіт №2147-Шв/С від 20.08.2010 на підставі повідомлення замовника - Товариства з обмеженою відповідальністю «КОНЦЕПТ ПЛАЗА» про зміну даних у дозволі на будівельні роботи про що внесено інформацію до Єдиного реєстру документів, що дають право на виконання підготовчих та будівельних робіт і засвідчують прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, відомостей про повернення на доопрацювання, відмову у видачі, скасування та анулювання зазначених документів.

Судами встановлено, що ділянка забудови складається із земельних ділянок за адресами: АДРЕСА_8, АДРЕСА_7, АДРЕСА_1.

Отже, об'єкт «ІНФОРМАЦІЯ_1» внесений відповідно до пункту 2 Додатку до Наказу №46 від 22.09.2020 «Про занесення об'єктів культурної спадщини до Переліку об'єктів культурної спадщини м.Києва» до Переліку об'єктів культурної спадщини м.Києва знаходиться на ділянці щодо забудови якої Департаментом Містобудування на архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) видано Містобудівні умови та обмеження №46/14/12-3/009-14 від 13.06.2014р., Інспекцією державного архітектурно-будівельного контролю у місті Києві - Дозвіл на виконання будівельних робіт №2147-Шв/С від 20.08.2010р. до якого Державною архітектурно-будівельною інспекцією України було внесено зміну даних № ІУ 123191620581 від 11.06.2019.

Згідно зі [статтею 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини»](#) суд застосовує при розгляді справ [Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод](#) (далі - Конвенція) і протоколи до неї, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, та практику Європейського суду з прав людини (далі - ЄСПЛ) як джерело права.

У пункті 74 Рішення у справі «Лелас проти Хорватії» і пункті 70 Рішення у справі «Рисовський проти України» ЄСПЛ підкреслив особливу важливість принципу «належного урядування» та пояснив його практичне значення, зокрема, зазначивши, що держава, чії органи влади не дотримувалися своїх власних внутрішніх правил та процедур, не повинна отримувати вигоду від своїх правопорушень та уникати виконання своїх обов'язків. Іншими словами, ризик будь-якої помилки, зробленої органами державної влади, повинна нести держава, а помилки не повинні виправлятися за рахунок зацікавленої особи, особливо якщо при цьому немає жодного іншого приватного інтересу. Принцип «належного урядування» передбачає, що у разі, коли йдеться про питання загального інтересу, зокрема, якщо справа впливає на такі основоположні права людини, як майнові права, державні органи повинні діяти вчасно та в належний і якомога послідовніший спосіб (рішення у справах «Беєлер проти Італії» [ВП] (Beyeler v. Italy [GC]), заява № 33202/96, п. 120, ECHR 2000-I, «Онер'їлдіз проти Туреччини» [ВП] (Oneryildiz v. Turkey [GC]), заява № 48939/99, п. 128, ECHR 2004-XII, «Megadat.com S.r.l. проти Молдови» (Megadat.com S.r.l. v. Moldova), заява № 21151/04, п. 72, від 8 квітня 2008 року, і «Москаль проти Польщі» (Moskal v. Poland), заява № 10373/05, п. 51, від 15 вересня 2009 року).

Зокрема, на державні органи покладено обов'язок запровадити внутрішні процедури, які посилять прозорість і ясність їхніх дій, мінімізують ризик помилок (див., наприклад, рішення у справах «Лелас проти Хорватії» (Lelas v. Croatia), заява № 55555/08, п. 74, від 20 травня 2010 року, і «Тошкуче та інші проти Румунії» (Toscuta and Others v. Romania), заява № 36900/03, п. 37, від 25 листопада 2008 року) і сприятимуть юридичній визначеності (зазначені вище рішення у справах «Онер'їлдіз проти Туреччини» (Oneryildiz v. Turkey), п. 128, та «Беєлер проти Італії» (Beyeler v. Italy), п. 119).

При цьому, слід також врахувати Європейського суду з прав людини, викладені в рішеннях від 23.09.1982 р. по справі «Спорронг і Льоннрот проти Швеції» та від 11.03.2003 р. «Новоселецький проти України», від 01.06.2006 р. по справі Федоренко проти України», в яких ЄСПЛ наголошує на необхідності дотримання справедливої рівноваги між інтересами публічними та приватними шляхом забезпечення пропорційності між застосованими заходами та переслідуваною метою.

Департаментом комунальної власності м.Києва виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) ще у 2013 році здійснено продаж позивачу нежитлових приміщень у будівлі за адресою: АДРЕСА_1.

Департаментом Містобудування на архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) видано Містобудівні умови та обмеження №46/14/12-3/009-14 від 13.06.2014, що розповсюджуються і на земельну ділянку за адресою: АДРЕСА_1, а Державною архітектурно-будівельною інспекцією України внесено зміни даних №ІУ123191620581 у Дозвіл на виконання будівельних робіт №2147-Шв/С від 20.08.2010р. із будівництва адміністративно-готельного комплексу на вул.Гончара, 69 у Шевченківському районі м.Києва.

З огляду на наведене, суд погоджується з твердженням позивача, що занесення у 2020 році об'єкту нерухомості по АДРЕСА_1 оскаржуваним наказом до Переліку об'єктів культурної спадщини м.Києва свідчить про непослідовність дій відповідача, як структурного підрозділу органу місцевого самоврядування та порушення ним принципу належного урядування, що свідчить про обґрунтованість позовних вимог в цій частині.

Таким чином, суд відзначає, що оскільки відповідачем не доведено та матеріалами справи не підтверджено наявності у об'єкта «ІНФОРМАЦІЯ_1» автентичності, його цінності з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду, даних історико-архівних досліджень, архітектурних, мистецтвознавчих, бібліографічних та містобудівних вишукувань відповідно до Порядку №158 (№501), а також ознак притаманних об'єктам культурної спадщини, історичним об'єктам культурної спадщини та об'єктам архітектури у розумінні ст.ст.1,2 [Закону України «Про охорону культурної спадщини»](#), у відповідача були відсутні правові підстави для занесення зазначеного об'єкту до Переліку об'єктів культурної спадщини Києва, а отже Департаментом охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) занесено до Переліку об'єктів культурної спадщини м.Києва ІНФОРМАЦІЯ_1, розташований за адресою: АДРЕСА_1 протиправно.

Поряд з цим, суд зазначає, що згідно з частиною першою [статті 2 КАС України](#) завданням адміністративного судочинства є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Відповідно до [статті 55 Конституції України](#) кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Кожен має право будь-якими не забороненими [законом](#) засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Суд зазначає, що гарантоване [статтею 55 Конституції України](#) право на захист можливе лише у разі його порушення, тому логічною вимогою при захисті такого права є обґрунтування такого порушення.

[Статтею 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод](#) визначено, що кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження.

Європейський суд з прав людини у своїх рішеннях неодноразово підкреслював необхідність ефективного захисту прав заявників. Наприклад, у п. 75 рішення від 05.04.2005 у справі «Афанасьєв проти України» (заява №38722/02) ЄСПЛ зазначає, що засіб захисту, який вимагається згаданою статтею, повинен бути «ефективним», як у [законі](#), так і на практиці, зокрема, у тому сенсі, щоб його використання не було ускладнене діями або недоглядом органів влади відповідної держави.

Таким чином, ефективний спосіб захисту повинен забезпечити поновлення порушеного права, бути адекватним наявним обставинам та виключати подальше звернення особи до суду за захистом порушених прав.

З огляду на наведені правові норми та фактичні обставини справи, суд дійшов висновку про наявність правових підстав для визнання протиправними дій відповідача щодо занесення до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва будинку ОСОБА_3, розташованого за адресою: АДРЕСА_1 та з метою ефективного способу захисту порушеного права позивача вважає за необхідне визнати протиправним та скасувати наказ Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Про занесення об'єктів культурної спадщини до Переліку об'єктів культурної спадщини міста Києва» від 22.09.2020 №46 в частині пункту 2 Додатку до наказу Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради

(Київської міської державної адміністрації) від 22.09.2020р. №46 яким до Переліку об'єктів культурної спадщини м. Києва занесено ІНФОРМАЦІЯ_1, розташований за адресою: АДРЕСА_1.

Відповідно до частини другої [статті 19 Конституції України](#) органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені [Конституцією](#) та законами України.

Згідно зі [статтею 77 Кодексу адміністративного судочинства України](#) кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених [статтею 78 цього Кодексу](#).

В адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача.

Суд вважає, що відповідачем, у порушення приписів частини другої [статті 77 Кодексу адміністративного судочинства України](#), не надано належних, у розумінні [статей 73-76 Кодексу адміністративного судочинства України](#), доказів, які підтверджували б правомірність прийняття рішення, з приводу якого подано позов.

Враховуючи вищевикладене, системно проаналізувавши норми законодавства, оцінивши докази, які є у справі, за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на їх безпосередньому, всебічному, повному та об'єктивному дослідженні, суд дійшов висновку, що позов є обґрунтованим та підлягає задоволенню.

Беручи до уваги положення частини першої [статті 139 Кодексу адміністративного судочинства України](#), на користь позивача підлягають стягненню здійсненні ним судові витрати солідарно з відповідача за рахунок бюджетних асигнувань.

Керуючись ст.ст. [9, 72-77, 90, 139, 241-246, 257-262 Кодексу адміністративного судочинства України](#) суд,

В И Р І Ш И В:

Адміністративний позов товариства з обмеженою відповідальністю «АРІКС» (01054, м. Київ, вул. О.Гончара, буд. 71, код ЄДРПОУ 32960452) задовольнити повністю.

Визнати протиправними дії Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) щодо занесення до Переліку об'єктів культурної спадщини м.Києва ІНФОРМАЦІЯ_1, розташованого за адресою: АДРЕСА_1.

Визнати протиправним та скасувати наказ Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 22.09.2020 №46 «Про занесення об'єктів культурної спадщини до Переліку об'єктів культурної спадщини міста Києва» в частині пункту 2 Додатку до наказу Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 22.09.2020 №46, яким до Переліку об'єктів культурної спадщини м.Києва занесено ІНФОРМАЦІЯ_1, розташованого за адресою: АДРЕСА_1.

Стягнути на користь товариства з обмеженою відповідальністю «АРІКС» понесені нею витрати по сплаті судового збору у розмірі 4204,00 грн. за рахунок бюджетних асигнувань Департаменту охорони культурної спадщини виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Рішення суду набирає законної сили відповідно до [ст. 255 Кодексу адміністративного судочинства України](#) та може бути оскаржене до суду апеляційної інстанції за правилами, встановленими [ст.ст.293, 295-297 КАС України](#) з урахуванням підпункту 15.5 пункту 15 частини першої [Перехідних положень Кодексу адміністративного судочинства України](#) в редакції згідно з [Законом України від 3 жовтня 2017 року № 2147-VIII](#).

Суддя

В.П. Шулежко